

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsa torek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdievem tekalšču po 8 vin.

Uredništvo in upravlništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravlništvo „Gorice“. Oglasi se računijo po petilvrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Ljudske šole.

Minole dni bavil se je proračunski odsek tudi z ljudskim šolstvom. Pri ti priliki se je oglašil k besedi tudi poslanec Žitnik, ki je spregovoril glede šolskih razmer v Istri in Trstu to-le:

Mnogi, ki ne poznajo razmer na jugu, sodijo, da je Istra z ostalim Primorjem italijanska in da so Slovani le priseljeni gostje. To mnenje je povsem napačno. Po ljudskem štetju l. 1890 je štela Istra okroglo 118.000 Italijanov, 140.000 Hrvatov in 44.000 Slovencev. Te uradne številke sicer niso zanesljive, ker je brez dvoma več tisoč Slovanov vstetih med Italijane. Na podlagi teh številk šteje torej italijansko prebivalstvo 39%, slovansko pa 60,9%.

Ravno nasprotno razmerje pa kaže število šol. Po zadnjem izkazu, ki ga imam pri rokah, je bilo v šolskem letu 1898/99 v Istri 190 razredov z italijanskim učnim jezikom, to je 62,9% in le 81 razredov s hrvatskim in 31 s slovenskim učnim jezikom, torej 112 slovanskih razredov ali 37,1%.

Pripomnim le, da je več italijanskih šol v čisto hrvatskih krajih. Nekaj zgledov. V Vel. Lošinjju so jim l. 1870 na deški in dekliški šoli vsilili italijanski učni jezik. Večina občinskega zastopa je v seji 14. maja 1895 sklenila, naj se na obeh šolah vpelje hrvatski učni jezik. Manjšina se je pritožila na deželni odbor, ki je 16. junija 1895 razveljavil sklep občinskega zastopa kot protizakonit. Večina se je pritožila na naučno ministerstvo, ki je odgovorilo, da nima povoda za uradno poslovanje, ker je že dež. odbor razveljavil sklep. Obe šoli sta še danes italijanski.

Vas Šterna, občina Grižnjan, je l. 1892 prosila za ljudsko šolo. Ponudili so ji italijansko. Prebivalstvo se je pritožilo na deželni šol. svet in ministerstvo. L. 1897 je dež. šol. svet odločil, naj se na šoli v Šterni poučuje v italijanskem in hrvatskem jeziku. Proti temu se je pritožil dež. odbor na ministerstvo, ki je to pritožbo odbilo, nato na upravno sodišče, ki je 14. marca 1900 razveljavilo odlok dež. šol. sveta, oziroma ministerstva, češ, da v tem slučaju ne velja § 6. drž. šol. zakona, ki se tiče le enojezičnih šol, in velja ljudsko štetje. Torej tu se skli-

cjuje na ljudsko štetje, ki je jako napačno. Drugod, n. pr. v St. Jakobu na Koroškem, izprašujejo stariše. Zakaj pa niso šolske oblasti v Šterni vprašale, katere narodnosti je prebivalstvo? Prepričale bi se bile, da je ondi le šest italijanskih družin, da vsi otroci govorijo hrvatski jezik. Kje je zakon, kje so didaktično pedagoška načela?

Na Voloskem pri Opatiji je od nekdanje italijanske šole. L. 1897 je kr. šol. svet prosil za hrvatski oddelek. Čez dve leti je dež. šol. svet odbil prošnjo, češ, da je v Opatiji hrvatska šola. Pritožili so se 31. okt. 1899 na ministerstvo. Odgovora ni bilo nobenega. In danes je na Voloskem dvorazredna italijanska šola, ki šteje okoli 40 otrok, in zasebna šola družbe sv. Cirila in Metoda, ki v enem razredu šteje nad 90 otrok.

V Plaviji, občina Milje, okraj Koper, so stariši že l. 1893 prosili za ljudsko šolo. Zgradili so poslopje za 14.404 K. Prosili so za učitelja. Dobili so odgovor, da morejo svoje otroke poslati v „nameravano“ dvorazrednico v Škofljah. V Plaviji je torej že mnogo let novo šolsko poslopje, za šolo obveznih otrok je 80, toda učitelja ne dobe.

V Bergudacu pri Buzetu imajo že mnogo let šolsko poslopje, a učitelja jim nočejo dati. Šolska družba za Istro mora sama plačevati učitelja.

V Vlahovem je do 100 šolskih otrok. Prošnjo za šolo so uložili že l. 1896 na dež. svet. Odgovora ni nobenega.

V Lovranu je že več let mešana italijanska in hrvatska šola. Krajni šol. svet je že l. 1896 prosil, naj se šola razdeli v hrvatsko in italijansko. Odgovora nobenega. Leta 1898 so zopet prosili, brez uspeha. Pritožili so se na ministerstvo, ki je z dopisom z dne 25. junija 1900 št. 16.584 pritožbo zavrnilo. Pritožili so se na upravno sodišče, ki je z odlokom z dne 2. dec. 1901 odgovorilo, da v smislu § 2. zakona z dne 22. okt. 1875 posamezni občinski člani nimajo legitimacije za pritožbe pred upravnim sodiščem, marveč le občine in dežele kot interesentje. Prosili so nato, naj se na dva razreda razširi hrvatski oddelek, ker je sedaj do 160 učencev, a eden sam učitelj. Toda tudi ta prošnja je šla pod klop. —

Vprašam vas, gospodje: Povejte mi, kaj naj store Slovani, da dobe potrebne ljudske šole. Enkrat odločuje ljudsko štetje, drugič obč. zastop, tretjič dež. odbor, četrtič drž. zakon, a vedno le proti Slovanom. V Ljubljani n. pr. se je mestni zastop pred leti uprl novi, nepotrebni nemški šoli, toda vse oblasti so se oglasile za nemško šolo. Za božjo voljo, vprašam, kje pa je pravica? Ali zakoni in prazni izgovori veljajo res le za Nemce in Italijane?

Naravnost škandal pa so šolske takse v Istri. Hrvatskih in slovenskih šol v Istri ne dovolijo, pač pa je italijanska večina istrskega deželnega zbora leta 1894 sklenila šolske takse, dasi je slovanska manjšina odločno ugovarjala. Ker ta zakon ni dobil Najvišjega potrjenja, so ga l. 1895 zopet predložili z nekaterimi premembami. Medtem pa je bil deželni zbor razpuščen in novi deželni zbor je zopet sprejel zakon glede šolskih taks, ki je bil potrjen dne 7. avgusta 1896. Ta zakon je napravil v deželi največji vihar. Občine so pošiljale prošnje in pritožbe na razne oblasti. Vlada je res nasvetovala nove premembe, katere pa je italijanska večina deželnega zbora kratkoma zavrgla.

Deželni odbor je vendar mnogim občinam za prvo polletje šolskega leta 1897/98 odpustil šolske takse in za naslednji dve polletji znižal na dve tretjini. Šolske takse so bile proračunjene na 180.000 kron, torej za leta 1898, 1899, in 1900 na 480 kron. V deželnem proračunu za leto 1898 pa je iz naslova „šolske takse“ le 9918 kron, dočim je samo šolska občina Kastav morala plačati 8424 kron. Leta 1899 je bilo v proračunu 60.000 kron, občina Kastav sama je plačala 12.000 kron, in leta 1900 celo 13.000 kron. Nasprotno pa je deželni zbor troške za šolstvo v letu 1899 znižal od 369.400 na 318.700 kron, dasi so troški znašali več ko 29.300 kron. Vprašam vas, kdo razume to manipulacijo? In če jo razume, kaj reče na to? Pobirali so šolske takse, a dohodkov niso pobirali za namen, ki ga določa zakon. —

Deželni šolski svet je dalje določil, da se v Istri vsako leto ustanove le tri nove šole. Troški znašajo povprek 4000 kron, a deželni zbor zahteva 180.000

kron samo pri šolskih taksah. Večina deželnega zbora pa je leta 1898 še sklenila, da deželni odbor ne sme dovoliti nobene nove šole, dokler ne dobi seznama vseh krajev, kjer so potrebne nove šole. Tako postopajo mogotci v Istri. Ali je čudno, da je še danes v Istri nad 14.000 otrok brez vsacega poduka? Pač pa je italijanska večina deželnega zbora lani dovolila 10.000 kron za „Lego“, to je za italijanske šole v slovanskih občinah. Slovanska manjšina v deželnem zboru je brezpravna!!

Zato, gospoda moja, je pač neopravičeno očitjanje, da je slovansko prebivalstvo v Istri neomikano, da ne zna pisati in brati. Plačevati mora za šole, a ne dobi jih, če prosi za-nje. Sree krvavi človeku ob teh težnjih razmerah. Šolska družba za Istro troši na leto do 50.000 kron za privatne hrvatske ljudske šole. To je pač dokaz, da ljudstvo želi poduka, a le nasprotniki mu ga ne privoščijo, da dosežajo svoje politične namene.

Z ozirom na te podatke predlagam resolucijo, ki jo je bil proračunski odsek sprejel že l. 1893 in se glasi: „C. kr. vlada se pozivlja, da posebno pozornost obrača na ljudske šole v Primorju, da izvrši zakonite določbe, da dobe potrebne šole vsi za šolo obvezani otroci in da v šolah poučujejo v materinskem jeziku v to usposobljeni učitelji.“

To resolucijo je odobrila tudi zbornica, toda šolske oblasti so to resolucijo položile na — polico.

Poslanci iz naše srede so že opetovano govorili o kričečih šolskih razmerah v Trstu. Vlada sama bi morala dobro vedeti, kaj pomeni za državo slovanski življenj ob Adriji. Nočem govoriti danes o tem političnem poglavju. Kdor razmere pozna, ta ve, kaj hočem reči. Omenim le kratko, da Slovenci v Trstu že od leta 1884 prosijo za slovensko ljudsko šolo v Trstu. Natančno imam zapisane vse pritožbe tržaških Slovencev na deželni šol. svet, ces. namestništvo, na ministerstvo in na upravno sodišče. Nad dvajset let torej prosijo tržaški Slovenci za ljudsko šolo v Trstu pri vseh inštancah. In uspeh je, da še danes nimajo šole v Trstu. Prepričan sem, da bi se bila že omeščala naučna uprava, ko bi ne bila vezana na politične prage na

PODLISTEK

V znamenju miru.

Povest. Spisal Janko Bratina.

(Dalje.)

— Hej, farman, kaj pa ti laziš tu-le kot lisica, zaklical mu je eden hlapcev.

— Točo dela, dejal je drugi.

— Ne norčujte se ljudje, morda pride čas, ko se vam ne bo ljubilo.

— Kaj pravi? Nam se ne bo ljubilo?

— Ti, Sep, dejal je jeden hlapec drugemu, ta misli tu-le, da nas po komandiral. Tristo biričev, še tega nam manjka!

— Ta nam gospodaril? Nikoli! Tu smo mi gospodarji, da veš, človeček, pa naš gospod oskrbnik. Ti nisi nič, tu nimaš nič kaj iskati. Že danes lahko zvežeš tvoja šila in kopita, pa pojdi.

Gospod Anton je šel molče dalje, kmetje so nesli vreče z žitom in hlapci so se surovo smejali za svečnikom.

VI.

Več dni je že preteklo, kar je bil gospod Anton na Gori.

Večinoma se je pečal s popraviljem cerkvice, ki je bila v jako slabem stanju. Vrata skoro popol-

noma strta, okna razbita, svete podobe nikjer nobene cele. Streha ni bila dosti vredna, in voda je ob dežju curljala na večih krajih skozi ošut in razdrapan obok.

— Franček, le potrudiva se, dejal je gospod, da bo kmalu lepše. Sedaj skoro ni, da bi sam Bog stanoval tu notri. Vidiš, tu je pač tako kot v Betlehemu, tu ni svetega blišča in krasote, tu je le priprostop, le siromaštvo.

— Stric, pa miši je vse polno, kjer je kaj obleke.

— Le pusti jih le, dečko. Bodo že šle — one niso, ki mi delajo preglavico — — —

In tako sta popravljala okna in čistila oltarno mizo. Dvoje svečnikov je bilo tu, a oba zamazana, da se ni več poznalo, iz kake kovine sta kovana.

— Bo že, bo že počasi. Saj Bog nam ne zameri, saj vidi našo dobro voljo — — —

Ko je bilo v kapelici vse malo očedeno in urejeno, sta užgala tudi svetilko, ki je visela na stari, vlažni vrvi od stropa dol v sredo cerkvice.

Tudi hišico sta morala popravljati.

Vse zapuščeno, vse zaduhlo. Nikjer ni bilo suhega prostora, a gospod Anton se ni pritoževal, s krščansko potrpežljivostjo je čistil svoje bivališče, pri čemur sta mu pomagala Franček in cerkovnik.

— Stric, ali zima bo, dejal je deček, okna je treba dobro zabiti in zamašiti luknjice, kajti drugače bo snežilo v sobo in kuhinjo.

— Bova že, bova — — —

In dečko je nabral v obližju mahu, kojega so potem poteknili po luknjicah in tako zamašili uhode neprijetnemu gorskemu gostu, ki še sedaj rad sili skozi vsako špranjo pod streho.

Cerkovnik je potem privlekel nekaj hlobov in nakljal drvi, koje je potem zložil v taso pred hišico.

Kuhali si je gospod Anton sam, kuharice ni imel, in tako si je pomagal kakor je vedel in znal. Seveda se jedi na njegovi mizi niso posebno menjavale, a kar je bilo, to je šlo njemu in dečku v slast bolj kot mastna pečenka grofovske pojedine.

Proti večeru je bilo, ko je nekega dne gospod Anton stopal proti kovačevi hiši.

Hotel je obiskati tega človeka, ker je vedel, da je eden onih, ki so veseli njegovega prihoda.

— Dober večer ti Bog daj, kovač, dejal je, ko je prišel do kovačije.

— Bog daj, Bog daj, gospod. Prav veseli me, da ste se malo potrudili do mene. Dolgo že ni bilo Gospodovega poslanca pri moji hiši.

— Res dolgo, a upajmo, da se sedaj obrne na bolje. Bog bode že pomagal, nanj se zanesimo.

— Vidite, dejal je kovač in odložil kladivo, če bi te vere ne imeli, vse bi nas bil ta-le, in pokazal je proti pristavi, že pohrustal. (Dalje prih.)

„višje ozire“. — Ali naj v istini Slovenci plačamo račun za višje državne interese?

Italijani in vlada se izgovarjajo: Saj imate v okolici 11 ljudskih sol. Gospoda, te šole so za okoličane. Kaj bi rekli ljubljanski Nemci, ko bi jim mi odarjali, da jim n. pr. v Šiški damo nemške šole! Ne, to je brutalnost, brezsrčnost do nežne mladine, od katere zahtevate, naj hodi iz Trsta v burji in metežu ven v okoličanske šole. Tržaški Slovenci plačujejo davek v Trstu, ondaj imajo pravico do slovenskih sol. Ako tržaški Slovenci trkajo na vrata ces. namestništva, odgovarjajo jim: „To je težko vprašanje“. Ako se oglasijo pri ministerstvu, zavrnejo jih: „Mi o tem resno razmišljamo“. Te razvete so žalostne, so neznosne. Slovenci morajo potom družbe sv. Cirila in Metoda na leto žrtvovati okroglo 22.000 kron samo za zasebne slovenske šole v Trstu. Davke plačujejo za italijanske šole, s svoje morajo sami vzdržavati. Le kdor ima ribjo kri, more biti miren!

Politični pregled.

Državni zbor.

V soboto je poslanska zbornica končala razpravo o prvem čitanju obrtne novele. Govorilo je več poslancev, med njimi tudi poslanec Tambosi, ki je med drugim rekel:

Mi nismo nasprotni obrtni noveli, ali povdarjati moramo, da se mora ob vstvarjanju novega zakona gledati na to, da se isti izvede ter da mora isti tudi jemati obzir na različnost posameznih narodnosti, na veliko razliko med mestom in deželo, ter na različno stopinjo omike posameznih krogov prebivalstva. Govornik je naglašal, da je romanski duh nasproten prisilnim društvom ter sploh vsaki prisilni organizaciji. Konečno je povdarjal potrebo, da se obrtni pouk razširi. Izjavil je, da bi ne smelo biti nobenega sodnega okraja brez nadaljevalnih sol, ako se hoče sploh izvesti obrtni red. Za potrebno število takih sol bi danes primanjkovalo učiteljev, ker se tudi za vzgoj učnih moči ni poskrbelo. Za dežele oddaljene od sredine glavnega mesta so potrebne prehodne odredbe. Dokler se iste uvedejo, zamorejo iz novih določb obrtnega reda imeti korist obrtniki na Dunaju in v obmejnih deželah, v oddaljenih deželah je to komaj možno.

Za njim so govorili še drugi poslanci in konečno tudi dva glavna govornika. Določni zakonski načrt izročil se je potem obrtnemu odseku.

Danes ima poslanska zbornica zopet sejo. Na dnevnem redu je najni predlog posl. Derschatte, naj zbornica izvoli odsek, obstoječ iz 48 članov, ki naj se bavi z obstoječimi razmerami med tostransko in onostransko državno polovico. S tem predlogom bavila se bode zbornica najbrže v današnji in petkovi seji.

Proračunski odsek.

V četrtek in petek je imel proračunski odsek daljši seji, v katerih je rešil dve poglavji drž. proračuna. Odsek je po poročilu dr. Steinwenderja brez razprave odobril proračun za „Blagajniško upravo“. Nato je poslanec Žitnik poročal o poglavju „Sol“. Našteval je razne želje, ki so jih poslanci od l. 1902 izrazili v resolucijah in predlogih. Te želje so: 1. Cene za živinsko in kuhinjsko sol naj se znižajo. 2. Živinski soli naj se ne primešavajo tvarine, ki so zdravju škodljive. 3. Država naj tudi za prodajo soli vpelje drž. monopol. Kar se tiče prve želje, je vlada že l. 1902 predložila zakon, da se cena živinske soli zniža na 6 K za met. stot. Leta 1892 je država prodala živinske soli 34.000 kvintalov, leta 1898 že 156.000, l. 1903 438.781 kvintalov in za l. 1905 je v proračun 509.000 met. stotov. Iz tega sledi, da živinorejci kupujejo vedno več živinske soli. Vendar pa je cena še previsoka, ako vračunamo prevozne troške in razne provizije. So kraj, kjer morajo živinsko sol kupovati po 8 do 9 K. Ta cena je pač previsoka. Isto velja za kuhinjsko sol. Kar pa se tiče druge želje, trdijo živinorejci, da tvarine, ki se primešavajo živinski soli, niso škodljive, pač pa sol ni enakomerno mešana. Kar se tiče državne prodaje soli, naglašja referent, da je to na prvi pogled res lepa misel. A sol ni tobak. Prevozni troški za tobak so mnogo nižji, nego za sol. Prevozni in režijski troški za državno prodajo bi bili toliki, da bi ali sol ne bila cenejša, ali pa bi se državni dohodki od soli znižali okroglo za 15 milijonov, dočim bi posamezne dru-

žine imele na leto dobička k večjemu 32 do 54 vinarjev. Sicer pa je istina, da ostane mnogo denarja pri velikih trgovcih in spediterjih. Ako bi država pomnožila svoja skladišča za sol, če mogoče vsaj v vsakem sodnem okraju, bi se ti posredovalni troški jako znižali in sol bi bila cenejša. Sicer pa toplo priporoča resolucijo. Vlada naj razmišlja, na kateri način bi bilo mogoče znižati sedanjo ceno za živinsko in kuhinjsko sol. Razprave so se udeležili poslanci Pernerstorfer, Kaiser, Stanek, Globinski, Rumanczuk, Menger in finančni minister dr. Kosel, ki je odgovarjal na razna vprašanja. Odsek je odobril naslednji proračun: Troški za dobavo soli 10 milijonov 195.500 kron, troški uprave in prodaje 823.000 K, skupni troški 11.018.500 K. Dohodki: 46.942.000 K, torej čisti preostanek 35.923.500 K.

Carinski odsek.

V carinskem odseku je v petek predlagal poročevalec Garapich, naj se pozove vlada, da ob sklepanju trgovinskih pogodb z Rusijo in z balkanskimi državami varuje interese kmetijstva; izlasti naj ne sklepa živinske pogodbe z Rusijo, Rumunijo, Bolgarijo in s Turčijo, s Srbijo le pod pogojem, da se izrecno zabrani utihotapljenje živinske kuge, konečno naj ne dovoli mejnih polajšanj za živino, žito, vino in sadje. Tekom debate sta minister za trgovino in za poljedelstvo povdarjala potrebo nadaljnjega obstanka rednih odnosov do naših zapadnih in vzhodnih sosedov. Oba ministra sta zatrdila, da bo vlada po dolžnosti enakomerno ščitila koristi poljedelstva, industrije in trgovine.

Parlamentarno ministerstvo.

Kakor poročajo iz Prage, niso brez podlage vesti, katere so minule dni priobčili razni listi, češ, da namerava baron Gautsch ministerstvo spremeniti iz uradniškega v parlamentarno. Ako se to zgodi, prišla bi v novo ministerstvo tudi dva češka parlamentarca in se kot taka že imenujeta dr. Rezek in dr. Engel. Objednem se govori, da bi za češkega ministra bil imenovan tudi kak češki parlamentarec, ker v tem slučaju dr. Randa odstopi. Glede take spremembe v ministerstvu obstojati v mladočeškem klubu dve struji. Jedna struja, ki pa najbrže nima večine, je baje proti temu, da bi kak član mladočškega kluba stopil v koalicijsko ministerstvo, ne da bi bilo poprej ustrezno glavnim češkim zahtevam. Oni, ki pripadajo tej struji, pravijo namreč, da bi češki parlamentarci kot ministri morali v prvi vrsti skrbeti za to, da bi bil parlament delaven ter da bi se rešile vse vladne predloge, dočim bi ostale češke zahteve vedno v ozadju. Druga struja v mladočeškem klubu pa je nasprotnega mnenja in meni, da bi češki parlamentarci kot ministri tem ložje pospeševali uresničenje čeških zahtev. Glede sestave parlamentarnega ministerstva krožijo pa še druge govorice, in jedna takih trdi, da ni izključeno, da ne bi prišel pri taki kombinaciji v poštev celo kak Slovenec. Koliko je na tem resnice, nam seveda ni znano.

Novi minister za deželno brambo.

Imenovanje novega ministra za deželno brambo fzm. Frana Schönaicha je že izvršeno. Za naslednika Schönaicha, kakor poveljnika 9. vojnega zbora in zapovedujočega generala v Jožefovem, je namenjen zagrebški divizionar fml. grof Feliks Orsini-Rosenberg.

Ogrska kriza.

Konečne rešitve ogrske krize ta teden, kakor poročajo listi, še ne bode. Cesar se poda v Budimpešto šele po 20. marcu in tedaj se bo kriza rešila.

Italijanska ministerska kriza rešena.

Iz Rima poročajo, da je kralj sprejel ostavko ministerstva Giolitti ter da je naložil Fortisu, da sestavi novo ministerstvo. Fortis je že predložil kralju imena novih ministrov.

Nemci v Rusiji.

Po uradni statistiki zadnjega ljudskega štetja prebivalstva v Rusiji, je v Rusiji nad 2 milijona Nemcev. Na prvem mestu je ruska Poljska z 1.200.000 Nemci, Lodz jih ima 110.000 (to je 35 odstotkov vsega prebivalstva), v Varšavi jih je pa samo 15.000. V baltičkih pokrajinah živi 300.000 Nemcev; v Rigi jih je med 175.000 prebivalci 102.000. V Petrogradu živi 60.000 Nemcev. Nemcev ob Volgi v guberniji Samari se računa na 200.000. V južni Rusiji je naseljenih 400.000, a po nekem drugem računu bi jih bilo okolo 700.000. V Odesi jih je 12.000.

Nemci na Ruskem.

Proti guberniji Orelski se pomika četa nad 3000 kmetov, ki imajo s seboj tudi vozove. Med potom ropajo in požigajo vsa poslopja. Razen raznih plemskih naselbin so upepelili v Mihajlovskem ve-

liko tovarno za čiščenje sladkorja, tovarnarja pa oropali in ubili. Dosedaj se ni nihče zoperstavil roparjem, ker v tem okraju ni vojaštva, vendar ne bo dolgo trajalo, da dohite kozaki kmečke roparje.

Rusko-japonska vojska.

Poročila, ki dohajajo z bojišča, so vedno neugodnejša. Ta poročila so seveda iz japonofilskih virov in so brez dvoma jako pretirana, in se nahaja v njih tudi vse polno lažij. Gotovo je pa to, da so se morali Rusi japonski premoči umakniti ter zapustiti pozicije ob rehi Šaho. Da so imeli Rusi pri raznih srditih spopadih z Japonci velike izgube, to je popolnoma naravno, a gotovo je tudi pretirano, ako trdijo jap. poročila, da so izgubili Rusi v zadnjih bojih med ujetimi in padli 260.000 mož. O številu padlih in ujetih se še danes sploh ne more govoriti. Ko pa poteče nekoliko dni, dokazano bo najbrže, da so zadnji boji zahtevali, če ne več, pa vsaj toliko žrtev na strani Japoncev kakor Rusov. Kakor rečeno, pred nami leže le japonofska poročila in uradni ruski poročila zadnje dni sploh popolnoma primanjkuje, ako izvezamo zadnjo brzokavko Kuropatkinovo na carja, da so bili Rusi pri svojem umikanju v veliki nevarnosti, da pa je ta nevarnost premagana in da se sedaj ruske čete nahajajo izven nevarnosti, da bi jih zamogli Japonci zajeti. To molčanje od ruske strani pa je dalo povoda najraznejšim kombinacijam in govoricam, katere so japonofski listi spravljali v svet z vso slastjo. Jedna takih govoric bila je tudi ona, ki je zagledala beli dan v Ameriki in vsled katere bi bil Kuropatkin kapituliral. Ako pa Rusi o svojem umikanju molče, je to pač popolnoma naravno in zahteva od njih to tudi previdnost, ker bi pač bilo skrajno nespametno, ako bi Kuropatkin med svet razbojnal, kaj hoče zdaj početi in kod se zdaj umikajo njegove čete. — Iz Petrograda pa poročajo, da se je neki general, vračajoč se z vojnega sveta, nasproti nekemu znancu v tem pogledu tako-le izrazil: „Vse vesti in govorice o prenapljenem umikanju iz Mukdena in o grozoviti katastrofi so neresnične. Tu resnica: Japonci so nas prisilili zapustiti pozicije ob reki Šaho in se umakniti preko reke Hunho. V tem trenutku držimo mi pozicije, ki se raztezajo iz Matsintana preko Favadan-tuna do Vajpada. Na mandarinski cesti korakamo južno od Mukdena. Ruska bojna vrsta sega nato v ostrem kotu do Taopa, kjer stražimo železniško progo preko reke Hunho, nato se razteza preko neke pozicije na cesti iz Mukdena v Sinmintin, približno 7 vrst zapadno od Mukdena med vasmu Kutkaj Tafansikun; na tem mestu, ki je približno 5 vrst oddaljen od cesarskih grobov, se zavije v krogu proti severovzhodu in dosega kolodvor Usitkahant, 18 vrst severno od Mukdena. Šest kilometrov zapadno od tega kraja se nahajajo sprednji voji Okujevih kolon, ki skušajo obiti Kuropatkinovo desno krilo. Ruska armada je torej razprostrta v ostrem kotu, ki ga tvorita železniška proga in reka Hunho. Skratka: Mi se umikamo, ker nas je k temu prisilila sovražna premoč, toda mi se umikamo v redu in metodično. Artilerija in municija niste v nevarnosti. Pri Tielinu se ustavimo na že pripravljenih utrjenih pozicijah Japonci, izmučeni do skrajnosti, nas ne morejo zasledovati, še manj pa pregnati iz teh utrjenih točk. V Tielinu se nato prične iste operacije, kakor ob reki Šaho in pretekli bodo zopet tedni, morda celo meseci, predno se prične novi boji.“

Sicer pa slede tu poročila raznih listov o dogodkih na bojišču, katere podajamo svojim čitateljem, vršeč svojo časnikarsko nalogo. Da se Rusom dobro ne godi, to je gotovo, kakor je tudi gotovo, da s skrajno nestrpnostjo vsak dober Slovan pričakuje z bojišča vesti, ki bi bile nekoliko tolažilnejše, nego so bile dosedanje.

General Kuropatkin je brzojavil v petek ob 6. uri zvečer: Od poldne naprej je postalo umikanje naše armade zelo nevarno, izlasti za one vojne zборе, ki so se nahajali daleč od mandarinske ceste. Japonci so napadli naše čete, vendar vsled najsrajnejših naporov so naše armade izven nevarnosti. Sovražnik je obstreljeval našo umikajočo se črto od vzhoda do zapada. Mandarinsko cesto so Japonci obstreljevali od vzhoda z dveh točk, pri Tavi in Puhe. Naše čete se vedejo zelo hrabro. Japonci so radi tega jako naglo z juga prodirali, ker je danes zamrznila reka Hunho, ki je ščitila našo pozicijo pri Mukdenu. General Zerpickij je bil ranjen, vzhle temu je ostal na fronti.

General Kuropatkin je v soboto zvečer, dne 11. t. m. brzojavil: Umikanje se je izvršilo na poprej določene pozicije. Zadnje čete tretje armade so zasledle mandarinsko cesto, 25 vrst pred Tielingom; sovražnik jih le malo nadleguje. Od 28. februarja do 11. marca je bilo ranjenih 1100 častnikov in 46.391 vojakov.

Glasom v Londonu dospelih poročil se vrši umikanje Rusov brez vsakega reda v posameznih oddelkih, ki se v vsej naglici utrjujejo, da zadržujejo Japonce. Rusi se ne bodo zamogli v pusti krajini vzhodno od železnice dolgo držati, ker jim ne bo možno dobivati streljiva in živil. General Kuroki prodira od vzhoda ter pritiska Ruse proti armadi Nogijevi. Kakor se sliši, so izgube na obeh straneh ogromne.

List „Echo de Paris“ je zvedel iz Petrograda, da je tamkaj zasedanje Sinmintina po Japoncih provzročilo silno ogorčenje. Širi se govorica, da je bilo vsprejetih v japonsko zapadno armado 60.000 Kitajcev. Splošno se zahteva, naj ruska vlada proti temu pri kitajski vladi protestira.

„Agence Havas“ poroča: V diplomatičnih krogih se ne pripisuje nobene vere vesti „Daily Graphic“, glasom katere je ruski unanji urad obvestil francosko vlado, češ, da je car Nikolaj pripravljen pričeti mirovna pogajanja.

Ni še znan ves obseg poraza Rusov, vendar je gotovo, da je število ranjenih Rusov, ter njihove izgube na topovih in strelivu ogromne. Število ujetih se ceni na 20 do 50.000 mož. Rusi skušajo prodreti objemalne verige.

„Standard“ poroča iz Tokija od petka: Več ruskih armadnih zborov je bilo na severu in na vzhodu Mukdena od Japoncev obkoljenih. Rusi zažigajo povsod svoje zaloge. Zgube Rusov znašajo v številu vjete najbrž nad 260.000 (?) mož.

Taifun, ki je že 8. marca pri Mukdenu razsajal, je dne 9. marca zjutraj prišel z novo močjo divjati. Peščeno-rmeno nebo in rmeno-rjava tla sta si bila jednaka. V silnih stebrih je podil vrtnice drobni pesek. Komaj je bilo možno dihati in na pet korakov se ni videlo ničesar. Celo že več dni trajajoče streljanje iz tisoč topov je postalo po tem ozračju zamolklo. Ob takih za napadalce in branitelje obteževalnih razmerah, je minul zadnji boj okolo Mukdena.

Wolffovemu biru je njegov specialni dopisnik iz zanesljivega vira brzojavil iz Petrograda: Ruska vlada nikakor ne misli na mirovna pogajanja, temveč je odločila nadaljevati vojno in odposlati na bojišče novo armado. Vse druge nasprotne vesti ne odgovarjajo resnici.

Kuropatkin je brzojavil carju dne 11. t. m., da so imeli Rusi v zadnjih bojih 50.000 ranjencev. Umikanje iz Mukdena proti Tielingu bilo je jako težavno, posebno zaradi slabih cest, pa se je vendar vršilo v redu. Največje težave je delalo Rusom umikanje trenja. Pokrajina, ki se nahaja med Mukdenom in Tielingom, je jako hribovita, in se nahaja tam mnogo rek in potokov. Ozke ceste se nahajajo ob strmih bregovju teh rek in je bilo umikanje trenja zaradi tega jako počasno.

Pri Tielingu se pričakuje v kratkem nova bitka. Kuropatkin se nadeja, da mu bode možno zadrževati sovražnika, dokler ne prispejo na pomoč nove voje čete iz Rusije. Japonci dobili so zadnji čas mnogo svežih vojakov oddelkov iz Japana.

Izgube Rusov in Japoncev se cenijo na 200.000 mož.

Domače in razne novice.

Smrtna kosa. — V soboto je umrla v Sv. Križu pri Ajdovščini v 34. letu svoje dobe po dolgi in mučni boleznici gospa Marija Medvešček roj. Drašček, soproga tamošnjega nadučitelja, g. Petra Medveščeka. Pokopali so jo včeraj Gospodu nadučitelju Petru Medveščeku izrekamo na tem mestu naše iskreno sožalje, prerano umrli pokojnici pa podeli Bog večni mir in pokoj.

Imenovanje v politični stroki. — C. kr. namestnik je imenoval provizičnim konceptistom d. r. R. Hoffer, konceptnega praktikanta na c. kr. pošt-nem ravnateljstvu v Trstu.

Za „Šolski Dom“ so plačali predsedništvo: Ivan Selak, vikar v Stržičah 5 K; dr. Benkovič, odvetniški koncipijent v Gorici 2 K; Andrej Uršič, vikar v Orehku 2 K; Fran Klopčič, župnik na Bukovem 5 K; Anton Čelik na Bukovem 2 K; nagrada za dobljeno služabnico 10 K; dr. Andrej Pavlica, stolni vikar v Gorici 20 K; dr. A. Gregorčič v Gorici 20 K. —

Mesečnino za februar so plačali gorški gg.: Leopold Bolko 10 K; Jakob Čebular 2 K; dr. Josip Dermastia 1 K; Ivan Drufovka 2 K; Fran Finžger 4 K; Anton Fon 2 K; Josip Fon 2 K; Anton Gvajz 2 K; Hedžet & Koritnik 2 K; Emil Kaučič 2 K; Franc Kaučič 2 K; Franc Kokole 2 K; Jernej Kopač 2 K; Anton Krušič 2 K; Josip Ličan 3 K; Ivan Mercina 3 K; Gustav Novak 2 K; dr. Anton Papež 2 K; dr. Franc Pavletič 5 K; Filip Pečenko 2 K; Ivan Pirjevec 2 K; Svetoslav Premrou 2 K; Franc Setničar 2 K; Franc Sivec 2 K; Anton Šantel 5 K; Andrej Tabaj 2 K; Josip Zornik 2 K; ter gospe in gospodične: Finžger Gizela 2 K; Fon Irma 1 K; Hrovatin Antonija 2 K; Havel Štefanija 40 v; Kaučič Karola 2 K; Kopač Marija 5 K; Milka Klančič (za jan. in febr.) 2 K; Berta Pavletič 2 K; Milena Papež 1 K; Avgusta Šantel 1 K. —

Srčna hvala vsem!

Vabilo. — Člani slovenskega narodno-politiškega društva „Sloga“ v Gorici se vabijo k obnemu zboru, ki bo v četrtek 30. marca ob 10.1/2 uri predpoludne v prostorih „Goriške zveze“ (ulica Vetturini, h. št. 9, I. nadstropje) z naslednjim dnevnim redom: 1. predsednikov nagovor in odhoročno letno poročilo; 2. društveni letni račun; 3. morebitni predlogi; 4. volitev društvenega odbora. Kar ima priti na dnevni red po nasvetu družnikov, mora se pismeno poslati ali ustmeno sporočiti predsedniku vsaj osem dni pred obnim zborom. V Gorici, 14. marca 1905. Dr. A. Gregorčič, predsednik.

Pogreb sedmošolca Coticia. — Pogreb sedmošolca Bogomira Coticia, ki se je vršil v soboto ob 2. uri popoldne, bil je izvanredno časten dokaz sočustvanja nad prebitko nesrečo, ki je zadela njegovo mater, gospo Pavlo Cotic, rojeno Žigon, hčer, a ne sestro pok. veleposelnika in bivšega deželnega poslanca dr. Žigona, kakor smo v zadnji številki, poročujoč o smrti njenega sina, po pomoti zapisali. Udeležba pri pogrebu bila je nenavadno velika. Udeležilo se je namreč pogreba razen dijakov višje gimnazije tudi mnogo odličnih gospodov in gospe in mnogo drugega ljudstva. Poleg gg. ravnateljev višje gimnazije in realke, bili so pri pogrebu tudi skoro vsi drugi gg. profesorji. Pred hišo žalosti, predno so položili krsto na mrtvaški voz, ki je bil okrašen z mnogimi prav lepimi vencami, med katerimi se je nahajal tudi oni slovenskih osmošolcev z narodnimi trakovi, zapeli so dijaki staro, a vedno lepo in do srca segajočo pesem „Blagor mu“ tako lepo in s takim občutkom, da je izvabilo njih petje v tako žalostnem in resnem trenutku skoro vsem, ki so bili tam, solze iz oči. Nato uredil se je mrtvaški sprevod ter se pomikal proti stolni cerkvi. Za mrtvaškim vozom nosili so dijaki tri krasne vence. Za venci stopali so pokojnikovi sošolci, za njimi gg. profesorji, katerim je sledila predolga vrsta ostalih udeležencev sprevoda. Po dokončanem blagoslovu trupla v stolni cerkvi se je pomikal sprevod po Magistratni ulici in po Tržaški cesti ter se ustavil pred Bolkovim vojašnico, kjer so dijaki zapeli še jedno žalostinko, in sicer „Na gomili“. Tu so se mestni udeleženci razšli, mrtvaški voz pa je nadaljeval svojo pot proti Cerovemu in spremljalo ga je mnogo Cerovčanov, ki so prišli k pogrebu, do doma. Na razpotoju med Cerovem in Vipolžmi čakali so mrtvaški voz trije duhovniki in vse polno ljudstva iz Dol. in Gor. Cerovega ter ga spremili do cerkve v Cerovem, kjer so duhovniki opravili svoje molitve. Tjekaj prišli so tudi dijaki ter zapeli jedno žalostinko v cerkvi, a potem nagrobno na domačem pokopališču, kamor so položili pokojnikovo truplo k zadnjemu počitku. Opomniti moramo še, da

je bila razobešana na dan pogreba na gimnazijskem poslopju črna zastava. Kako spoštovan in obče priljubljen je bil preblagi pokojnik med svojimi tovariši, služi naj v dokaz dejstvo, da so mu, ko je ležal na mrtvaškem odru, priredili častno dijaško stražo in da so celo noč in celi dan stali pri odru po štirje dijaki, vrsteč se vsaki dve uri. In tako so torej položili v hladni grob mlado plemenito življenje, ki je s takimi lepimi nadami in s takim veseljem navdajalo mater in od katerega bi imel tudi slovenski narod, ako bi mu bila določena daljša doba, lahko premnogo koristiti, slovenski narod, pravimo, ki tako živo potrebuje nadarjenih, a poleg tega resnih mladih močij, vnetih za njegovo blaginjo. Blagi Bogomir, počivaj v miru, in večna luč naj Ti sveti. Tvojo mater, Tvojo žalotno mater pa naj kolikor toliko tolaži zavest, da ne žaluje samo ona za Teboj, ampak da žalujejo ž njo nad prebitko izgubo vsi oni, ki so Te poznali.

Napad. — V nedeljo okolo polnoči prišla sta v Gorico delavca Ivan Krašič in Miha Terčič, oba iz Št. Ferjane. Na Placuti skoraj sta neko mestno druhal, ki ju je napadla brez vsakega povoda. Krašič bil je težko ranjen na glavi. Policija zaprla je dva mestna junaka, namreč Velicogno in Bressana.

Tatvina v cerkvi. — V noči od sobote na nedeljo ulomili so neznani lopovi vrata sakristije cerkve sv. Ivana v Gorici. Odnegli so le nekaj kron iz neke pušice.

Izpred sodišča. — V Lokovec pili so in igrali dne 26. decembra m. l. igral je tudi 34 letni Jožef Gorjup, ki je bil večkrat kaznovan zaradi raznih prestopkov in zločinov. Pri igri je Gorjup izgubil vse, kar je imel. Med pivci se je nahajal tudi Ivan Rijavec, ki je pri ognju zaspal. Gorjup se mu je približal in mu vzel iz žepa 64 kron. Pri tem se je pa Rijavec vzbudil in je koj zapazil, da mu je zmanjkal denar. Sum padel je koj na Gorjupa, ki se še ni oddaljil iz krčme. Preiskali so ga in našli tudi v resnici denar pri njem, katerega je skril med hlače in med svitce. Dne 9. t. m. vršila se je zaradi tega proti Gorjupu kazenska obravnava. Gorjup se je izgovarjal, da je nevede vzel Rijavcu denar, kar je povzročilo mnogo smeha. Sodišče obsodilo je Gorjupa na 7-mesečno ječo.

V tukajšnjo bolnišnico pripeljali so včeraj nekega Jurija Štruklja, železniškega delavca, ki je delal pri Sv. Luciji. Ranjen je bil pri nekem pretepu. Nekdo mu je zabodel nož v hrbet.

Vojaški nabor. — Včeraj se je vršil vojaški nabor za mesto Gorica. Potrjenih je bilo v prvem razredu od 89 mladeničev 35; v drugem razredu pa od 51 mladeničev 6. Danes pridejo na vrsto mladeniči iz tretjega razreda in pa tuji.

Vojaški nabor za sodna okraja Kanal in Ajdovščina. — Vojaški nabor za kanalski okraj vršil se bo v Kanalu v tem-le redu: Dne 22. t. m. pridejo na nabor mladeniči iz občin: Kanal, Anhovo, Ajba, Banjšice, Sv. Duh in Lokovec; dne 23. t. m. iz občin: Avče, Deskle, Ročinj, Kal, Bate in tuji.

V Ajdovščini pa pridejo na nabor mladeniči, in sicer iz občin: Ajdovščina, Sv. Križ, Smarje, Kamnje, Gojače, Črniče, Gabrije dne 24. t. m. Oni iz občin: Lokavec, Dol-Olica, Skrilje, Vrtovin, Rihemberg in tuji pa dne 27. t. m. Nabor prične vsaki dan ob 8.1/2 uri predpoludne. Naboru podvrženi mladeniči zbrati se bodo morali na mestu, kjer se bo vršil nabor, jeden četrt ure pred začetkom istega.

Na c. kr. izobraževališču za učitelje v Gorici se prične skušnje in sicer: a) zrelosti, 2. maja t. l. ob 8. uri zjutraj; b) usposobljenja za ljudske in meščanske šole dne 8. maja t. l. ob 8. uri zjutraj; c) za usposobljenje v ženskih ročnih delih in za vrtnarje početak meseca junija t. l. — Prošnje se imajo predložiti ravnateljstvu izobraževališča oziroma dotične izpravevalne komisije in sicer za preskušnje pod a) in b) najkasneje do 31. t. m. in za one pod c) do 15. maja t. l. — Ravnateljstvo c.

kr. izobraževališča za učitelje, dne 11. marca 1905. Ravnatelj: Križnič.

Zadruga kamnarjev v Nabrežini. — Kakor se poroča iz Nabrežine, je prodala trdka Hans Wildi, lastnica kamnoloma „Cava romana“ in onega na Repentabru, ta dva kamnoloma za drugi kamnarjev v Nabrežini za 275.000 kron, kateri znesek se ima izplačati v šestih letnih obrokih. Kakor pravi, štela bo ta zadruga nad 1000 delavcev kamnarjev. Vsak delavec pustil bo vsakih 14 dni po 2 kroni v blagajni tako, da se nabere koncem leta po 48.000 kron, katera svota bode služila kot odplačilo kupnine.

Potrjena razsodba. — Najvišji sodni kot kasacijski dvor na Dunaju je odbil pritožbo ničnosti, katero je ušlo tukajšnje državno pravdnstvo proti razsodbi tukajšnjega porotnega sodišča, s katero je bila na podlagi pravoreka porotnikov oproščena bivša poštna upraviteljica v Renčah, Ivana Stanonik, obtožbe zaradi uradnega poneverjenja.

Državna podpora za olajšavo bede na Primorskem. — Od onih 15 milijonov državne podpore, katere je državni zbor pred kratkim dovolil za olajšavo bede, povzročene raznim deželam po lanskim hudi suši in po drugih elementarnih nezgodah, nakazala je centralna vlada tržaškemu namestništvu 400.000 kron.

Pretep med delavci. — V nedeljo zvečer prišlo je do krvavega pretepa v Lonjeru pri Trstu med tamošnjimi železniškimi delavci, Črnogorci in Slovenci. Ranjena sta bila dva delavca še precej nevarno.

Smrtna obsodba proti Antonu Frenotu potrjena. — Kasacijsko sodišče je zavrglo pritožbo ničnosti Antona Freno, ki je bil obsojen na smrt radi zločina umora izvršenega na redarju Jakobu Negode v Trstu.

„Jadranska banka v Trstu“. — Trščanski Lloyd piše: Eppur si muove! To, česar smo trebali že davno in pričakovali tu v Trstu, kakor lačen kruha, se ravnokar uresničuje. Industrijalni, trgovski in ves nardno-gospodarski slovenski svet toliko Trsta in njegove okolice, kakor Goriške, Kranjske, Istre, Reke, Dalmacije, Bosne, Hercegovine, Češke, Hrvatske, Slavonije, Koroške in Stajerske in vseh ostalih slovanskih pokrajin v monarhiji avstro-ogrski, kakor tudi bratje Srbi in Bolgari v Srbiji, Črni Gori in Bolgarski, se gotovo razvesele od vsega srca na vesti, ki jo tu donasamo danes: da se tu v Trstu, na tej najdelikatnejši in navažnejši točki Slavostava ob morju Adrijskem, vzlic največim težavam različne naravi, ustanovlja — v pravi čas — nenavadno važen denarni zavod slovenski: Jadrska banka v Trstu. Po pravilniku je določena temeljna glavica K 2.000.000. Prva emisija bo iznašala K 500.000.

Novi utrdbi v Pulju. — Listi poročajo, da se prične v kratkem z delom novih utrdb. Uhod v puljsko luko bode mogoč samo od jedne strani. Stroški za te utrdbi bodo znašali šest milijonov kron.

Občinski sveti na Bledu, v Črnomlju, Kranju, Ljubljani in Novem Mestu so kupili za svoje uradne oziroma šolske prostore od akad. slikarja J. Germa v Pragi izdani slike „Bleda“ in „Belopeškega jezera“. Z ozirom na to, da je publikacija prva te vrste na Slovenskem in da je čisti dohodek prodaje namenjen v brezplačno razposiljatev prebitku odgovarjajočega števila slik slov. šolam, priporočamo jo znova najtopeje našim občinskim in okrajnim zastopom, čitalnicam, bralnim društvom in posojilnicam v okraso svojih prostorov, podružnicam sv. Cirila in Metoda ter Slov. plan. društvom, posebnost kot primerne dobite pri veseljah, vsem prijateljem umetnosti in prirodne krasote pa kot okusno umetniško reprodukcijo in primerno okrasilo domačih prostorov.

Cesar in „Slovanska zveza“. — Znano je, da je „Slovanska zveza“ glasovala to pot za rekrutni kontingent. Ko je te dni domobranski minister grof

Weltersheimb poročal cesarju o sprejetju vojne predloge, mu je posebno omenil, da so Jugoslovani pokazali veliko požrtvovalnost, ko so glasovali za rekrute, četudi bi politični položaj opravičeval jih, glasovati proti. Cesar je to poročilo s posebnim zadovoljstvom in z zahvalo Jugoslovanom sprejel na znanje, in grof Weltersheimb je to sporočil „Slovanski zvezi“.

Vegova slavnost na Dunaju. — Jutri se bo vršila na Dunaju v hotelu „Zur Post“ velika slavnost o priliki sto-petdesetletnice junaka in učenjaka Jurija barona Vege. Slavnostni govor bode imel dvorni svetnik dr. Ploj. Pevske točke bode vodil g. Vinko Krušič, pevodja društva „Zvezde“. Sodeloval bode tudi prvi jugoslovanski godbeni kvartet, obstoječ iz gg. K. Jeraja, Lenarčiča, S. Šantelna in G. Höneta.

Velik požar v Černovicah. — V Černovicah je nastal v nedeljo zjutraj požar v poslopju, kjer se nahaja deželna vlada, ki je napravil nad 70.000 kron škodo. Pohištvo in uradne spise so rešili.

Afera Potočnjak. — V petek je bil hrvatski rodoljub zopet, in sicer drugič, oproščen. Kazenska razprava proti Potočnjaku pa je dokazala, da bi moral pravzaprav sedeti na obtožni klopi bivši hrvatski ban Kkuen Hedervary, nikakor pa ne Potočnjak, mož čistih rok in čistega srca.

Okrađeni defraudant. — Na Reki so aretirali 18 let starega uradnika trgovske banke Szanta, ki je defraudantu Bertoliju ukradel 190.000 K.

Roparski umor se je zopet izvršil na Dunaju. Umorjeno so našli 59 let staro mizarjevo soprogo Leopoldino Reiter. Morilec ji je vzel 278 K, katere je malo prej dobila od svojega moža.

Mlada roparska morilka. — V Libercu je porotno sodišče obsodilo 16letno tovarniško delavko Mari Hadeec v 12letno ječo, ker je zapavila in oropala prostitutko Divok, pri kateri je stanovala.

Zanimiva kazenska obravnava. — Dne 27. marca se bo vršila na Dunaju zanimiva kazenska obravnava. Tožena sta namreč izdajatelj lista „Zeit“ dr. Kahner in odgovorni urednik dr. Greinz. Toži jih veleindustrialec Guttman, o katerem je list „Die Zeit“ pisal, da je bivšemu min. predsedniku Körberju plačal veliko svoto, da postane član gosposke zbornice. Körber bo zaslišan kot priča.

Novi vitezi reda Zlatega runa. — Kmalu dobi 12 odličnih oseb red Zlatega runa, med njimi sta grof Csaky in baron Fejervary.

Samomor odlične gospe. — V Budimpešti se je v petek vrgla z okna tretjega nadstropja soproga senatnega predsednika kraljeve kurije, d. ra Alberta Vavrika. Vzrok samomora je bila dolgotrajna bolehnost.

Velikanske sleparije z oprostivami mladeničev vojaške službe so razkrili na Ogrskem. Sleparije so se godile že 16 let ter je bilo najmanj 10.000 mladeničev oproščenih vojaške službe. V sleparije so zapleteni državni uradniki, notarji, občinski predstojniki, i. t. d. i. t. d. Ponarejali so namreč krstne listine, pa tudi mrtvaške liste so pošiljali vojaški oblasti o mladeničih, ki bi morali nastopiti vojaško službo. Sleparji so poskusili preiskovalnega komisarja najprvo podkupiti s 30.000 K, a ker se jim ni to posrečilo, hoteli so ga celo zastrupiti. Vsi sleparji so obtoženi ponarejanja javnih listin, mladeniči pa, ki so se na ta način odtegnili vojaški službi, bodo za kazneni uvrščeni v vojske na pet let.

Dvojezične napise imajo na železniških postajah pri Berlinu. Prva postaja železnice Berlin-Potsdam ima napis „Neuendorf-Novires“. Vsekakor je to res strašna novica za avstrijske Nemce.

Dva milijona za katoliško vseučilišče. — Katoliško vseučiliško društvo je dosedaj darovalo dva milijona kron za katoliško vseučilišče v Solnogradu — in sicer vse iz prostovoljnih doneskov. Zadnjih pet let je nabralo en milijon in ravno toliko v preteklih petnajstih letih.

Za pomladni in letni čas
so došle krasne novosti - -
- - - raznovrstnega blaga.

Uzorci najnoveje izbere
se pošiljajo na zahtevo
brezplačno in franko.
Postrežba strogo poštna. - Cene stalne.

„Krojaška zadruga“
v Gorici, v Gosposki ulici.

Zahvala.

Podpisani se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki so izkazali poslednjo čast nepozabnemu dijaku

BOGOMIR-u COTIČ-u.

Posebno si štejemo v dolžnost zahvaliti se vodstvu c. kr. gimnazije, vsem gg. profesorjem, dijakom za spremstvo in petje, sošolcem za častno stražo, čč. duhovščini, g. nadučitelju J. Čopi-ju in g. čni Prinčič za udeležbo s šolskimi otroci, kakor tudi vsem onim, ki so darovali vence in vsem, ki so v zadnjih urah tolažili preljubljenega Bogomira in ga spremili k večnemu počitku.

Žalujoči ostali.

Cerovo, 13. marca 1905.

Loterijske številke.

11. marca.

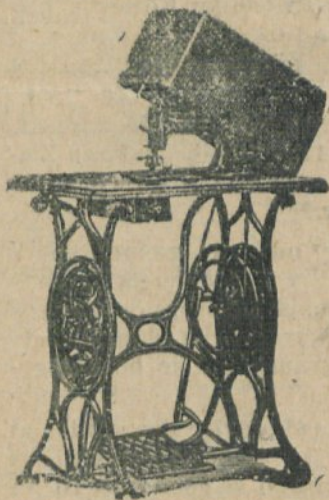
Dunaj 75 6 10 79 62
Gradec 22 62 34 56 40

Izvrsten okus kave dosežete s prinesenjem
Vydrave žitne kave
POSKUSITE! Vzorac dragovoljno.
Pošta 5 kg pošilja 4 K 50 h franco.
„DOMACI PRIJATELJ“
Vydrava žitna kava je bila priznana v Pragi-VIII.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev
Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja stroje tudi na teden-ske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše, kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Ivan Kravos

priporoča svojo

sedlarsko delavnico

v Gorici

ulica Vetturini 3.

MÈD

zajamčeno-pristen

se prodaja na drobno v svečarni

J. KOPAČ

Gorica, ulica Sv. Antona št. 7

po sledečih cenah:

Med izpihani pomladanski beli kg K 1-20
" " jesenski 1-20
" v satju 1-
" cejen 1-
" za pitanje čebel 1-20

Na debelo po znanih cenah.

Čudovitost!

325 kosov za 2 gld. 10 kr.

Krasna ura z lepo verižico, točna, z 2-letnim jamstvom; izborna Laterna Magica s 25 krasnimi slikami, zelo zabavna; 1 elegantna zaponka najnovejši fa-
con, 1 lepa kravatna igla s simli-bri-
lantom, 1 prekrasni koljer iz orijental-
skih biserov, najmodernejši nakit za
dame s pat. zaklepom, 1 krasna usnjata
denarnica, 1 eleganten ustnik za smodke
z janterjem, 1 garnitura najfinejših
Doble zlatih gumbov s pat. zaklepom za
srajce in zapestnike, 1 žepni nož iz ni-
klja, krasno toaletno ogledalo, belg. ste-
klo v zaklopnici, 20 reči za pisalne po-
trebščine in 200 kosov raznih reči za
domačo rabo. 325 kosov z uro, katera
je sama toliko vredna, se dobi proti
poštnemu povzetju za 2 gld. 10 kr. od
zaloga S. Kohane, Krakovo št. 16.
Za nepristoje se denar vrne. Veliko
pohvalnih pism.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici št. 25,
v Gorici,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboji. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljaveče prve in druge vrste, namreč od 1/4 kila in ob enega funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mлина v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

J. Črnko,

župnik v Vuhredu
na Štajerskem, spri-
čuje, da je uporabljal
z najboljšim uspehom

železnato vino

G. Piccolija, dvornega za-
ložnika Nj. Svetosti in le-
karja v Ljubljani.

Pollitrska stekl. velja 2 K in
se vnanja naročila z obratno
pošto izvršujejo.

Ferratin in Ferratose

(tekoči Ferratin)

najboljše krečilo

pri

malokrvnosti

in bledici,

od zdravnikov najop-
teje priporočeno. Fer-
ratin je v zvezi z be-
ljakom, sestavljen že-
leznat hranilni prejelat.

Poročanje tek in

spoljšuje prebavo.

Negativni vspehi

opisani se v lekarnah

C. F. Boehringer

und Söhne
Mannheim - Waldhof.

Anton Ivanov Pečenko, Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin
is lastnih in drugih prizna-
nih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpo-
šilja po železnici na vse kraje
avstro-ogerske monarhije vso-
dih od 56 l naprej. Na zahtevo
pošilja tudi uzerce.

Zaloga piva

Auerjevih dedičev

v Ljubljani,
in plsenjskega piva „pra-
zdroj“ iz sloveče češke „Me-
ščanske pivovarne“.

Zaloga ledu, katerega se od-
daja le na debelo od 100 kg. napej.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna.

Samo enkrat

poskusi

naj vsakdo kupiti svoje potrebščine pri trrdki

J. Zornik, Gorica, Gosposka ulica 7,

in nikdar več ne bode iskal drugod boljšega,
lepšega in kakovosti primerno cenega blaga,
kakor se tu dobi.

Došle so uže zadnje novosti modnega
blaga za

jesensko in zimsko sezono
v nedosegljivi izberi

kakor: krasni okraski za obleke najnovejše
mode, čipke, ovratniki iz čipk, bordure, svile,
pasovi itd. Raznovrstno belo in Jaeger-perilo,
rokavice usnjate in cvrinate, nogavice, krasne
ovratnice, hlačniki, žepne rute, solčniki, dež-
niki, moderci, predpasniki, domači čevlji itd.
Zaloga je preskrbljena z vsemi potrebščinami
za g. šivilje in krojače, kakor, igle, cvirn,
svile, fodre, gumb, trakove itd. Raznovrstno
blago za vezenje itd.

Sprejema

hranilne vloge

katere obrestuje po
4 1/2% polumesečno; ne-
vzdignene obrestipripi-
suje konec leta k glav-
nici. Rentni davek pla-
čuje posojilnica sama.

Posojlla

udom na osebn kredit po
6% in na vključbo po 5 1/4%

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema

nove člane

z glavnimi in opravi-
lnimi deleži. Glavni de-
leži po 200 K, opravični
po 2 K. Otvarja članom
tekoče račune, katere
obrestuje po dogovoru.

Uradne ure

vsak dan od 8. ure zjutraj
pa do 1. ure popoldne.